

Spis treści

Václav Havel – Przedmowa 9

Podziękowania 11

Wprowadzenie: Historia ekonomii – od poezji do nauki 15

CZĘŚĆ I

EKONOMIA STAROŻYTNA I PÓŹNIEJSZA 29

Rozdział 1. Epos o Gilgameszu: O skuteczności, nieśmiertelności i ekonomii przyjaźni 31

Rozdział 2. Stary Testament: Doczesność i boskość 57

Rozdział 3. Starożytna Grecja 107

Rozdział 4. Chrześcijaństwo 145

Rozdział 5. Mechanik Kartezjusz 185

Rozdział 6. Ul łajdaków Bernarda Mandeville'a 197

Rozdział 7. Adam Smith. Kował ekonomii 207

CZĘŚĆ II

BLUŹNIERCZE MYŚLI 225

Rozdział 8. *Need for Greed*, czyli potrzeba chciwości: Dzieje pragnienia 227

Rozdział 9. Postęp, Nowy Adam i szabasowa ekonomia 243

Rozdział 10. Oś dobra i zła i ekonomiczne biblie 263

Rozdział 11. Dzieje *niewidzialnej ręki rynku* i *homo economicus* 271

Rozdział 12. Historia zwierzęcych instynktów 287

Rozdział 13. Matematyka 297

Rozdział 14. Władcy prawdy: Nauka, mity i wiara 311

Zakończenie: Gdzie te dzikie instynkty 332

Bibliografia 339

Indeks 353

Książkę Tomáša Sedláčka miałem okazję czytać jeszcze przed publikacją i od razu zrozumiałem, że zawiera niekonwencjonalne podejście do dziedziny uchodzącej powszechnie za nadzwyczaj nudną. Lektura pochłonęła mnie i cały czas zadawałem sobie pytanie, jakie zainteresowanie wzbudzi u innych czytelników. Autor nie udziela przemyśleń i stanowczych odpowiedzi, lecz skromnie zadaje fundamentalne pytania: Czym jest ekonomia? Co stanowi jej treść? Skąd się wzięła ta nowa religia, jak czasami jest określana? Dlaczego jesteśmy tak bardzo uzależnieni od ciągłego wzrastania wzrostu i wzrostu wzrastania wzrostu? Skąd się wzięła i dokąd nas prowadzi koncepcja postępu? Dlaczego w tak wielu dyskusjach ekonomicznych pojawiają się obsesje i fanatyzm? Człowiek myślący musi zadawać sobie te wszystkie pytania, ale ekonomiści rzadko udzielają na nie odpowiedzi.

Václav Havel, prezydent Czechosłowacji (1989–1992) i Republiki Czeskiej (1993–2003)

Dla Tomáša Sedláčka ekonomia nie jest – a przynajmniej jest nie tylko – nauką zakorzenioną gdzieś na północno-zachodnich obrzeżach oświeceniowej Europy. Stanowi raczej istotny element każdej filozofii i religii od czasów pierwszych cywilizacji powstałych w Mezopotamii. Dlatego jego książka to właściwie krytyczna historia zachodniej myśli. Wątkiem łączącym refleksje autora jest podejście różnych kultur do zdobywania i wydawania dóbr. Poza tym w odróżnieniu od książek o nadmiernych aspiracjach, jest ona wspaniale napisana i przez co najmniej dwie trzecie nie mogłem się od niej oderwać ani myśleć o niczym innym.

Samuel Brittan, felietonista *Financial Times*

Ekonomia jest gdzie indziej – tak mogłaby się nazywać książka Tomáša Sedláčka. Czeski ekonomista ma cechę rzadką wśród ludzi swojej profesji – zdaje sobie sprawę z jej ograniczeń. Wie, że ekonomia jest efektywnym narzędziem, lecz za pomocą tego młota nie naprawimy mechanizmu współczesnego kapitalizmu. Dlatego znajduje receptę na kryzys zupełnie gdzie indziej – u źródeł współczesnej cywilizacji, w jej najstarszych eposach i opowieściach biblijnych. Taką książkę o gospodarce mógł napisać tylko rodak Václava Havla i Jana Patočki.

Aleksander Kaczorowski, *Newsweek Polska*

Znakomita rzecz. Sedlacek opisuje całą piramidę ekonomiczną od jej podstaw ideologicznych „grzechu pierworodnego” do obecnej naszej rzeczywistości „długu na całe życie”. Inteligentna, erudycyjna opowieść o ekonomii w doskonałym przekładzie Dariusza Bakalarza.

Robert Krool, wiceprezes zarządu Fundacji INSTYTUT COPERNICUS